

יש עתיד, דווקא בסין

סין עוברת במהירות שינויים בתהליכים מבניים שיציעו אותה קדימה מבחינה כלכלית. "סין החדשה" עולה על פסים שישנו את מפת הביקושים שלה לבלי הכר בתור מספר שנים. על ההזדמנויות העסקיות שמציעה סין הן למשקיעים והן לייצואנים, בכתבה הבאה

מיכאל תבור ועידן דידי

מחפשי אופנות השקעה חדשות כבר דילגו זה מכבר על פני מדינות ה-BRIC - ברזיל, רוסיה, הודו וסין והם כבר משוטטים בין מיאנמר לפיליפינים, וייטנאם או תאילנד, מדינות דרום אמריקניות כמו קולומביה, פרו או פרגוואי ומדינות באפריקה ובהן ניגריה, גאנה וקניה. במקביל מחפשי אפיקי השקעה מעבר לים, מגלים מחדש את שוקי הנדל"ן במדינות כמו ארה"ב, בהנחים שמדובר בחלופה נאותה להשקעה.

מה שחלק ממחפשי ההשקעות "האקזוטיים" מתקשים לקבל היא העובדה שסין הופכת יותר מתמיד למקום לגיטימי להשקעה. תמיד יימצאו אלו שיחפשו את המדינות שהשקעה בהן מתאפיינת בסיכונים לא מעטים על מנת להפיק רווחים יוצאי דופן, בצד מחיקות "מרשימות" לא פחות בערך השקעתם. לשם כך לא חייבים להרחיק לכוכב לכת אחר ודי אם נזכור גלי השקעות ברומוניה ואוקראינה מצד אחד ואיסלנד מצד אחר. לכן, עבור מי שמחפש השקעה "עם רציונאל", כדאי להתחיל לבדוק מחדש את הנחות העבודה לגבי סין.

שקיפות ומערכת חוקים מסודרת יש הנוטים לכנות את סין "מעתיקה סדרתית" ובכך הם רוצים לציין לא רק כי סין אינה מקפידה על זכויות יוצרים, אלא גם לרמוז כי לסין אין יכולת להמציא דבר מה חדש... מובן שאלה הבוחרים בראייה זו שוכחים את תרומתה של סין לאנושות במהלך

שלושת אלפי שנים כאשר היא הובילה את העולם בהמצאות וחידושים. מאות המצאות שהפכו לנחלת העולם ושינו את פניו, לרבות אבק השריפה, המצאת הרובה במאה ה-14 בצורתו המודרנית (על ידי בן נג'ינג חברו של מייסד שושלת מינג), הנייר, הדפוס, תהליך הייצור הסדרתי, החרסיה, הקשת המוצלבת, הפסטה וציפוי מתכות, מקורם ב"בית היוצר" של סין העתיקה. לכן יש להוסיף הישגים הנדסיים כבידום - המוכר שבהם הוא כמונן בניית החומה הסינית אך גם תעלת ענק בין שתי הנהרות הראשיים של סין ואת הקמת הצי הגדול ביותר בעולם שכבר בראשית המאה ה-15, לפני "עידן קולומבוס", היה מורכב מאניות משוכללות בהרבה מכל האניות ששימשו את המעצמות הימיות של אירופה. אבל, בתחום אחד, שבו סין החליטה להצטרף לעולם המודרני, דומה שמרבית המשפטים הבכירים בעולם מברכים על הרצון של סין להעתיק דברים. תחום זה הוא תחום המשפט והסדרה של פעילות מסחרית וקניין רוחני. סין מאמצת במהירות חוקים מקובלים וראויים מרחבי העולם, חוקים הכוללים דיני קניין וחוזים והסדרים שונים. האכיפה בסין משתפרת באופן המתחרה עם צמיחתה הכלכלית והשקיפות הולכת והופכת ברורה יותר. כל אלה מאפשרים לחברות בינלאומיות מהעולם המערבי, המחויבות לסביבה של כללי שקיפות ומשטר תאגידי, להרחיב את פעילותן בסין. הסינים אינם משחקים משחקי כבוד. כל חוק שהוא חוק טוב לדעת המומחים בסין, הם מאמצים ומיישמים אותו.

לרוץ קדימה עם הסינים

הפתיחות המתעצמת בסין והנטייה לדבוק במבחר גדל והולך של נורמות משפטיות וכלכליים בינלאומיים, הם בגדר בשורה טובה למחפשי השקעות. יחד עם זאת אין לשכוח שמאחורי הצמיחה הכלכלית המואצת והמרשימה של סין בשנים האחרונות, התבאזו השקעות בזבזניות בערי רפאים ותשתיות לא תכליתיות, הלוואות ענק חסרות כיסוי ומערכת בנקאית מושחתת, דו"חות כספיים שמכסים יותר מאשר מגלים וקשיים במשיכת רווחים. דומה שגם הסינים מבינים שמצב עניינים זה אינו יכול להימשך וכי יש צורך בשינויים מפליגים בהתנהלות.

מי שבוחן את ההתנהלות של הסינים ולא דווקא בסין, אלא ברחבי העולם, מגלה שאפתנות רבה, רצון עז ללמוד ויכולות מתמטיות גבוהות מהממוצע. כל אלה גורמים לכך שהסינים ברחבי העולם הולכים ותופסים עמדות מפתח בתחומי המדע והכלכלה. ממשלת סין והגורמים הכלכליים והעסקיים הפועלים במדינה זו עושים מאמצים גדולים על מנת להביא את אותה רוח ימיות ושאתנות לסין עצמה. לאחר עשרות שנים של קיפאון בתקופת שלטונו של מאו ובעקבות המדיניות הפרגמטית שנוהגת בסין בשנים האחרונות, יש יבוא גדול של כוח אדם מחו"ל הכולל, הן מדענים ואנשי עסקים זרים והן סינים אשר למדו והתפתחו במדינות זרות וחוזרים כעת לסין על מנת לפתח ולהתפתח. בשיחותנו עם סינים שחזרו מארה"ב למשל, לאחר שניהנו בתפקידים בכירים במיגזר העסקי או באוניברסיטאות בארה"ב, הובהר לנו כי החזרה לא הייתה אקט של פטריסטיזם גרידא, כי אם היענות להצעה שעלתה על ההצעה האמריקאית במונחי שכר ותנאים נלווים... נקודה זו ממחישה את נחישותה של סין לצעוד קדימה ואולי יש לומר לרוץ קדימה ולחזור להיות המעצמה המובילה בעולם מבחינה כלכלית, כפי שהייתה עד המאה ה-18.

צמיחה וצמצום פערים

נהוג לחשוב כי סין מייצרת ומוכרת והעולם קונה. כמוכר שזו קלישה שאין בה אפילו יסוד של אמת. כחמישית מאוכלוסיית העולם מתגוררת בסין וערך התפוקה התעשייתית שלה דומה בהיקפו לחלקה היחסי באוכלוסיית העולם. זאת דווקא בשעה שבמדינות כמו גרמניה, הולנד או ארה"ב התפוקה התעשייתית היחסית גבוהה בהשוואה לחלקן באוכלוסיית העולם. אלא שסין המתפתחת והמתקדמת נהנית מכוח קנייה גדל והולך וביקוש מתעצם למוצרי איכות. התפתחות התמ"ג הסיני מלמדת על גודל השוק והפוטנציאל הצרכני: כדי לקבל מושג על קצב ההתפתחות כדאי לציין כי בעוד ב-2004 התמ"ג של סין במונחים שוטפים הסתכם בכ-1.932 טריליון דולר ארה"ב, הרי שב-2012 התמ"ג הסתכם כבר ב-7.2 טריליון דולר.

ההכנסה לנפש במונחי כוח קנייה אף מרשימה יותר וניתוח של מגזרי האוכלוסייה, מלמד על התחומים והענפים בהם צריכות החברות הזרות, בהן הישראליות, לחפש הזדמנויות עסקיות. סין מתקרבת לתמ"ג של \$10,000 לנפש במהלך 2013, אולם יש להבין כי בשעה שבחלקים ממערב סין התמ"ג אינו עולה על התמ"ג הממוצע במדינות העניות בעולם השלישי, הרי הממוצע באזורים כמו שנגחאי וסביבותיה, מגיע לכדי סכום כפול, שעובר בקלות מדינות כגון אוקראינה ורומניה ומתקרב לרמתן של מדינות כגון הונגריה או פולין. אלא שחשוב להזכיר כי המדובר באוכלוסייה של קרוב לשש מאות מיליוני בני אדם

הפתיחות המתעצמת בסין והנטייה לדבוק במבחר גדל והולך של נורמות משפטיות וכלכליים בינלאומיים, הם בגדר בשורה טובה למחפשי השקעות

העתיד טמון בצריכה

כשאנו רוצים לבחון את הפוטנציאל על מנת להחליט היכן להשקיע, מן הסתם מעניין אותנו לדעת היכן ממוקד הפיתוח הכלכלי המואץ במדינה ובאלו ענפים צפויה צמיחה רבה יותר. אם במהלך 30 השנים האחרונות אנו עדים לגידול של מאות אחוזים בביקוש למוצרי אנרגיה, הרי בתחומי הפלדה והמלט אנו רואים גידול עצום של 1,500% ויותר. אבל בענף מוצרי הפלסטיק קצב הגידול בביקוש הוא פי 50 ובתחום הסיבים הכימיים גדל הביקוש במונחים דמוניים של פי 90 ויותר....

המשקיע המחפש את העתיד ולא את העבר, יכול לקחת בחשבון את הנקודות הבאות: בהווה ענפי החקלאות תורמים ל-9% בלבד מסך התוצר של סין ויש להניח כי ענפי החקלאות בסין יעברו תהליך של צמיחה מהירה. זאת משום שרמת החיים של האוכלוסייה עולה וערך הגידולים החקלאיים המיוצר מושוק גדל בקצב מסחרר. "מר סין" המודרני אוכל יותר ומבנה גופו גדול יותר משל הוריו והורי הוריו. נתונים אלה יתרמו למשל לצמיחה מהירה בתעשיות נלוות כגון תעשיות חומרי טעם וריח, דשנים כימיים ותעשיות מזון מעובד. בה בעת כדאי לשים לב לתהליכי השדרוג ההדרגתי המאפיינים את המשק הסיני: לא עוד הסתמכות על כוח עבודה זול אלא מעבר הדרגתי לתעשיות המתאפיינות בייצור איכותי וערך מוסף גבוה יותר. העלאת שכר העבודה שהיא חלק בלתי נמנע מתהליך ההתפתחות בסין מובילה לגידול כוח הקנייה ועליית רמת החיים - מה שיתרום בוודאי לגידול מתמשך בביקושים למוצרי צריכה. התוצאה היא שאם היינו צריכים להמר על הענפים בהם צפויה צמיחה מואצת ורווחיות ערפית, היינו מהמרים על קבוצת מוצרי צריכה ובעוד מספר שנים מוסיפים גם את ענפי השירותים כמו תיירות פנים ותיירות יוצאת ותחומים נוספים הקשורים לתרבות הפנאי וסגנון חיים - מושגים שעדיין אינם מאפיינים את אורח החיים של מרבית הסינים ✓

שנהנית מתוצר ברמות האלה. כלומר, גם העובדה שאנו מנכים את החלק העני שבאוכלוסיית סין, עדיין מותירה אותנו עם אוכלוסייה בגודל כפול מארה"ב, או שווה לסכום האוכלוסיות של ארה"ב, בריטניה, צרפת, גרמניה ואיטליה ביחד. לכן יש להוסיף את העובדה שגם האוכלוסיה באזורי הספר העניים בסין נהנית משיפור כלכלי מואץ. זאת הודות לשלטון מרכזי הממוקד בפיתוח כלכלי ולתחרות בין מחוזות הגורמות לפיתוח פריוקטים רבי היקף.

מיכאל תבור

עידן דידי